Biolagunevate jäätmete käitlemine. Tallinna näide

Enn Puskar

Tallinna Keskkonnaamet

Saku mõis 30.11.2006

Alustuseks emotsionaalselt

- Normaalne erosioon - mullatekkeprotsessid
- Kiirendatud e. antropogeenne erosioon – künnimaad, lageraided, intensiivkarjatamine
- Maailmas erosioonist haaratud ca 2 mlrd. ha, kümned miljardid tonnid mulda kantakse ära
- Eestis ca 60 tuh. ha

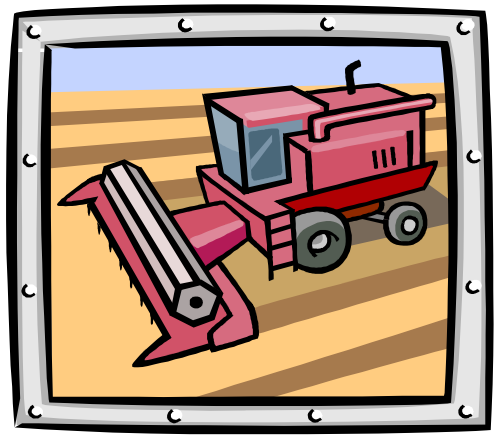

Millest on jutt

- Biolagunevad jäätmed on anaeroobselt või aeroobselt lagunevad jäätmed, nagu toiduained, paber ja papp, puulehed, taimed, puit
- Biolagunevad olmejäätmed on klientidelt regulaarselt kogutava segaolmeprügi biolagunev osa.
- Olmejäätmed sisaldavad 60-70 massi% biolagunevaid jäätmeid

Põhieesmärgid

- Prügilatesse ladestatavate biolagunevate jäätmete koguste vähendamine
- Kohalikele oludele vastava jäätmekäitlussüsteemi väljaarendamine
- Jäätmekäitluse keskkonnamõjude vähendamine

Positiivsed küljed

- Aitab vähendada ladestatavate jäätmete kogust (suurendab prügila kasutusaega)
- Vähem kasvuhoonegaase
- Vähem haisu
- Vähem mürgist nõrgvett
- Vähem linde, närilisi, putukaid
- Toodetakse komposti
- Prügila stabiliseerub kiiremini
- Järelhooldus lihtsam
- Võimalus kasutada taaskasutamise edendamiseks hinnamehhanisme
- Turustatavale kompostile ei rakendu saastetasud

Seadusandlik alus

- Jäätmeseadus
  - **§ 30.** (1) Jäätmeid tuleb taaskasutada, kui see on tehnoloogiliselt võimalik ning kui see ei ole muude jäätmekäitlusmoodustega võrreldes ülemääraselt kulukas.
  - **§ 31.** Kohaliku omavalitsuse organ korraldab jäätmete sortimist, sealhulgas liigiti kogumist, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses.
  - **§ 134.** Prügilasse ladestatavate olmejäätmete hulgas ei tohi biolagunevaid jäätmeid olla:
    1) üle 45 massiprotsendi alates 2010. aasta 16. juulist;
    2) üle 30 massiprotsendi alates 2013. aasta 16. juulist;
    3) üle 20 massiprotsendi alates 2020. aasta 16. juulist.

Tänane olukord

- Biolagunevaid jäätmeid eraldi ei koguta, kompostitavad kogused on marginaalsed.
- Biolagunevate jäätmete sisaldus prügilasse ladestatavates olmejäätmetes on kaaluliselt ca 65%
- Sellest kompostitavad biojäätmed ca 45%

Uuringud, allikad

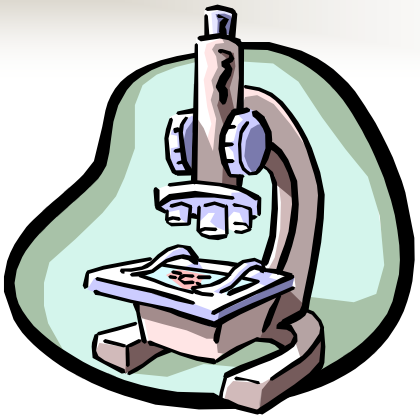

- Tallinna jäätmekava 2001-2006
- Tallinna jäätmekava 2006-2011 (vastuvõtmisel)
- Uuring “Tallinna kodumajapidamistes tekkivate olmejäätmete koostis ja kogused 2004”
- Uuring “Tallinna asutustes ja ettevõtetes tekkivate olmejäätmete koostis ja kogused 2005”
- Statistika

Jäätmeteke

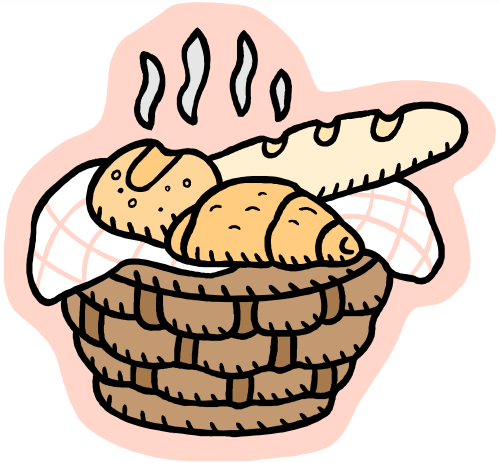

- Olmejäätmed
  - 160000 tn aastas
  - 398 kg inimese kohta
- Olmejäätmed kodumajapidamistest
  - 80700 tn aastas
  - 201 kg inimese kohta

Biolagunevate jäätmete teke

- Aedadest ja parkidest 20000 tn
- Kodumajapidamistest 34950 tn
- Asutustest ja ettevõtetest 37050 tn
- Kokku
  - parkidest ja aedadest 20000tn
  - köögi- ja sööklajäätmed (sisaldavad 3. kategooria loomseid produkte) 72000 tn

Biojäätmete sisaldus ja kogused

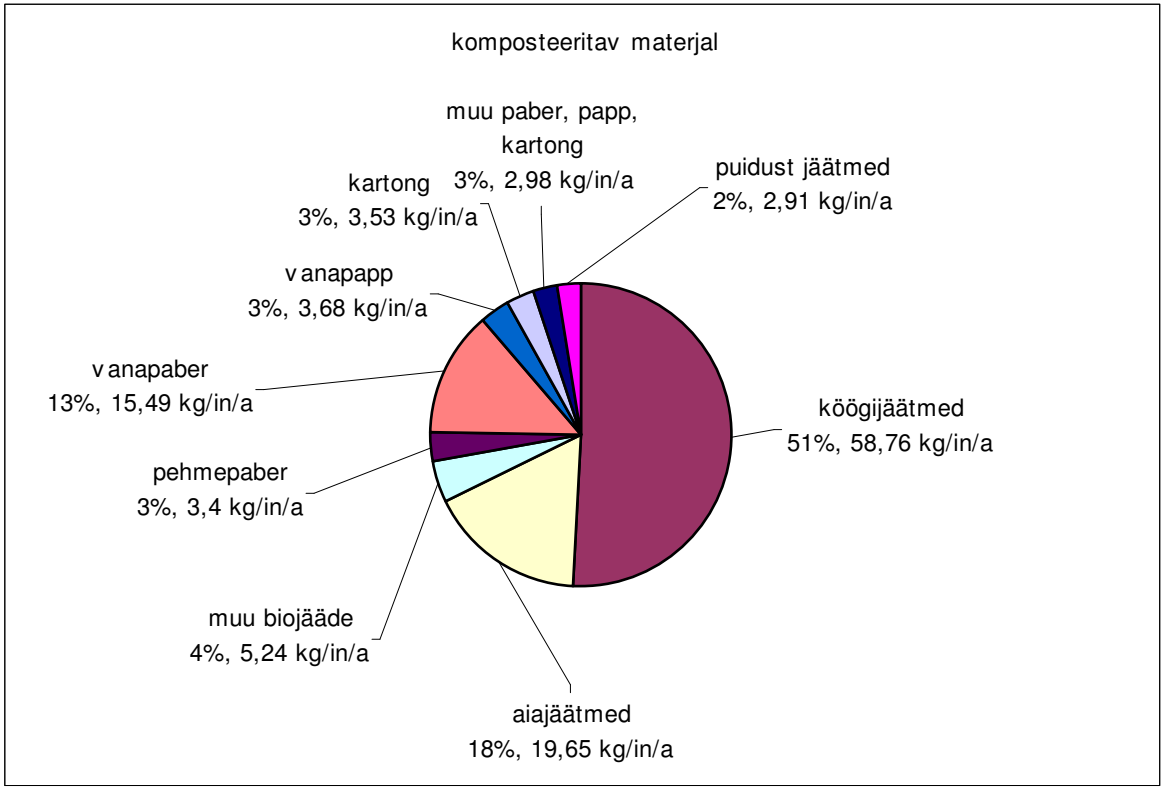

Käitlemine – aia- ja pargijäätmed

- Aia- ja pargijäätmed:
  - linna kompostimisväljak Rahumäe tee 5a 10000 tn
  - Tallinna Vesi (puulehed) – ei piirata
  - Eesti Jäätmeringlus (E-Compost) – eraettevõte, ei piirata
  - Tallinna Prügila – 7000 tn, võimsust arendatakse vastavalt vajadusele
  - linna kompostimisväljak Pirital Pärnamäe tee 36 – ehitus 2007 - 5000 tn

Käitlemine - olmejäätmed

- Kodumajapidamiste ja asutuste biojäätmed – (sisaldavad 3 kategooria produkte):
  - Tallinna Prügila kompostimisettevõte
    - membraantehnoloogia
      - Temperatuuri jälgimise seadmed (mõõtmine ja üleskirjutus)
    - arendatakse moodulite kaupa
    - ühe mooduli võimsus 3 000 tn aastas
    - mooduleid lisatakse vastavalt vajadusele

Kogumiskohustus

- Asutused ja ettevõtted alates 50 kg/nädalas
- Korterelamud alates 10 korterist:
  - alates korraldatud jäätmeveo rakendumisest
  - juba rakendunud piirkondades 1. märts 2007
  - vanalinnas ei rakendata
  - viiakse sisse koos korraldatud jäätmeveoga
  - kasutatakse 140 ja 240 liitriseid konteinereid
  - väljavedu vähemalt kord nädalas

Tegelikult - see on imelihtne

Hind

- Käitlemine ladestamisest kallim
- Kompenseerivad mehhanismid (ristsubsideerimine)
- Väravahind 50% segaolmejäätmete hinnast
- Ei rakendu saastetasu
- Komposti võib müüa

Tänan tähelepanu eest